

Üniversiteye Uyumun Psikolojik Dayanıklılık ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi

An Examination of University Adjustment According to Psychological Hardiness and Demographic Variables

Mustafa SÜRÜCÜ¹, Feride BACANLI²

¹Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara, e-posta:
msurucu73@hotmail.com

²Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara, e-posta:
fbacanli@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversiteye genel, sosyal ve akademik uyumlarının psikolojik dayanıklılık düzeylerine, cinsiyete, sınıf düzeyine, üniversiteye girmeden önceki yaşanılan yere ve yaşanılan ortama göre fark gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırmaya Gazi Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinden 677(392 kız, 279 erkek, 6 cinsiyet belirtmeyen) öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri tek yönlü çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu araştırmanın sonuçları, orta düzeyde psikolojik dayanıklılığa sahip olan öğrencilerin genel uyum puanlarının düşük düzeyde psikolojik dayanıklılığa sahip olanlarından daha yüksek olduğunu göstermiştir. Orta ve yüksek düzeyde psikolojik dayanıklılığa sahip olan öğrencilerin akademik uyum puanlarının düşük düzeyde psikolojik dayanıklılığa sahip olanlarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilerin üniversiteye uyumlarının kız öğrencilerinkinden anlamlı olarak yüksek olduğu bulunmuştur. Bulgular ilgili literatüre dayanılarak tartışılmış, gelecek araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversiteye uyum, psikolojik dayanıklılık, üniversite öğrencileri

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine whether general, social and academic adjustments to the university of Gazi Educational Faculty students differed with respect to their psychological hardiness level, gender, grade, hang out before entering university, residence (home, dormitory).

The study group consisted of 677(392 female, 279 male, 6 students did not identify their genders) students from several departments of Gazi Educational Faculty. Research questions analyzed with multivariate analysis of variance (MANOVA). The results of this study indicated that total adjustment scores of students' who have a middle psychological hardiness level higher than have a low psychological hardiness level. Academic adjustment scores of students' who have a high and middle psychological hardiness level higher than have a low psychological hardiness level. It is founded that adjustment to university scores of male are higher than the females. The findings of the study were discussed in related literature and suggestions were made for future research.

Keywords: *Adjustment to university, psychological hardiness, university students*

SUMMARY

The purpose of this study was to examine whether general, social and academic adjustments to the university of Gazi Educational Faculty students differed with respect to their psychological hardiness level, gender, grade, the life before entering university (big cities, small town, urban), residence (with family, with friends at flat, dormitory). The study group consisted of 677 (392 females, 279 males, and 6 students did not identify their genders) students from several departments of Gazi Educational Faculty. The University Adjustment Scale (Akbalık, 1997), The Psychological Hardiness Scale-III R (Durak, 2002) and personal information form were used to collect data. A multivariate analysis of variance (MANOVA) was computed to determine the significant differences. For multiple comparisons, Tukey HSD was used.

The results of this study indicated that total adjustment scores of students' who have a middle psychological hardiness level higher than have a low psychological hardiness level. Academic adjustment scores of students' who have a high and middle psychological hardiness level higher than have a low psychological hardiness level. However, university students' social adjustment scores are not differentiated with respect to their psychological hardiness level. This findings support previous literature findings about positive personality traits such as psychological hardiness, optimism etc. (Fassig, 2004; Segerstrom, Taylor, Kemeny, ve Fahey, 1998; Yalın, 2007) which facilitate adjustment to university. In the present study, male students' total, social and

academic adjustment scores were significantly higher than females'. This result supported the findings of Woo ve Bilysky (1994) and Bryant ve Trower (1974). According to grade, total and social adjustment scores are not differentiated. However academic adjustment scores of third grade students are significantly higher than first grade students. This result supported the findings of Baker, Mc Neil ve Sirky, (1985) and Bryant ve Trower, (1974). Before entering university students who live in urban places have significantly higher total and social adjustment scores than students who live in big cities and small towns. Besides, students who live in urban places have significantly higher academic adjustment scores than students who live in small towns. There was no significant difference between the total, social and academic adjustment scores of students who lived with his/her family and those living with his/her friends at flat and dormitory.

Especially the results of the present study indicated that first and second grade students have a low academic adjustment level than the other grades. It is recommended that an effective orientation process should be provided by the faculty staff, counseling centers, and advisors in accordance with the academic and social needs of freshman and sophomore.

GİRİŞ

Gençler üniversite öğrenimine başlarken kişisel, sosyal ve eğitsel yaşamlarında bir takım yeni sorumlulukları üstlenmektedirler. Pek çok öğrenci için üniversiteye başlamak çeşitli yeni yaşantılarla karşılaşmaktır. Çünkü pek çok öğrenci yüksek öğrenimini yapmak için doğduğu, ilk ve orta öğrenimini yaptığı yerden farklı bir şehirde, tanımadığı bir arkadaş çevresinde ve ailesinden uzak bir ortamda yaşamak gibi bir takım psiko-sosyal sorunlarla (özellikle yurt, ev bulma gibi) karşı karşıya kalmaktadır. Bunların yanı sıra, hem üniversite öğrenimine yeni başlayan hem de üniversite öğrenimine devam etmekte olan gençler aynı zamanda yüksek öğrenimdeki ders seçme, sınıf geçme, akademik personel ve öğrenci işleri ile iletişim kurma, öğrenimini zamanında bitirme gibi akademik sorunlarla da karşı karşıya kalmaktadır.

Üniversitedeki gençlerin yukarıda ifade edilenleri ve benzeri sorunları inceleyen çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Özbay (1997) üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişkiler, akademik ve mesleki, psikolojik yardım arama, aile yaşantıları, nevrotik eğilimler ve depresif belirtiler gibi problem alanlarına sahip olduklarını bulmuştur. Karagüven (2000) üniversite gençliğinin ekonomi, ulaşım, gelecek kaygısı, akran ilişkileri vb. sorunları yaşadıklarını belirlemiştir. Yazıcı (2003) da üniversite öğrencilerinin %14.7'sinin kendi geleceğinden umutsuz olduklarını, % 10'unun babalarıyla, %10'unun öğretim elemanlarıyla, %10'unun karşı cinsteki arkadaşlarıyla, % 8.2'sinin kendi cinsinden arkadaşlarıyla, % 7.6'sının kardeşleriyle, %5.2'sinin anneleriyle olan ilişkilerinde sorunlar yaşadıklarını rapor etmiştir. Aluede, Imhonde ve Eguavoen'in (2006) Nijeryalı üniversite öğrencilerinin akademik, mesleki ve kişisel ihtiyaçlarını belirlemiştir. Araştırmanın sonuçları öğrencilerin en çok zaman yönetimi konusunda psikolojik danışmaya ihtiyaçları olduğunu göstermiştir. Bu ihtiyaçlarını sırasıyla; madde kullanımı, aile, kariyer, kişilerarası ilişkiler, ekonomik durum, cinsel taciz, akademik başarı, kişilik sorunları, kaygı, depresyon ve kendini gerçekçi değerlendirememeye konuları izlemiştir. Schweitzer (1996) da Avustralyalı üniversite öğrencilerinin en önemli problemlerinin derslerle ilgili olduğunu ve bu problemi duygusal bozuklukların, kariyer seçimi ile ilgili kaygıların, ekonomik güçlüklerin ve öğretim üyeleriyle ilgili problemlerin izlediğini belirlemiştir.

Gerek yurtdışında gerekse ülkemizdeki üniversitedeki öğrencilerinin yaşadıkları bu sorunların onların akademik, kişisel ve sosyal uyum sorunları yaşamalarına yol açtığı söylenebilir. Örneğin Çoruh (1989) üniversite gençliğinin akademik benlik, kişilik gelişimi, yalnızlık, yurtlarda barınma, kişilerarası ilişkilerde güçlük çekme gibi sorunlarının onların üniversite ortamına uyumlarını engellediğini belirtmektedir. Halamandaris ve Power, (1997) ve Chen (1999) öğrencilerin üniversiteye uyum sürecinin bir fonksiyonu olarak yeni kural ve normlara uyum sağlama, verimli ders çalışma becerilerinin azlığı, akademik güçlükler, sosyal destek yoksunluğu, yalnızlık, doğduğu yeri ve ailelerini özlemek gibi sorunlarla karşılaşabileceklerini belirtmektedirler. Karahan, Sardoğan, Özkamalı ve Dicle (2005) aktif olarak sosyo-kültürel etkinliklere katılan öğrencilerin katılmayanlara göre

akademik, sosyal, duygusal, kişisel, karşı cinsle ilişkiler boyutlarındaki üniversiteye uyum düzeylerinin daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Aktaş'ın (1997) uzunlamasına yaptığı araştırmanın sonuçları, dördüncü sınıftaki üniversite öğrencilerinin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin birinci sınıf öğrencilerinkinden anlamlı derecede daha yüksek olduğunu ve uyum düzeyleri üzerinde cinsiyet faktörünün etkisinin önemli olmadığını göstermiştir.

Üniversiteye uyum sürecinde karşılaşılan sorunlarla başa çıkmayı inceleyen araştırmaların sonuçları, üniversiteye uyumla başa çıkabilmede yüksek düzeyde iletişim becerilerine (Ceyhan, 2006), iyimserliğe ve psikolojik dayanıklılığa (Fassig, 2004; Segerstrom, Taylor, Kemeny, ve Fahey, 1998) sahip olmanın öğrencilerin üniversiteye uyumlarını kolaylaştırdığını göstermektedir. Benzer şekilde Yalım (2007) da iyimserlik ve psikolojik sağlık gibi olumlu kişilik özelliklerinin, kadercı ve suçlu kendinde bulma başa çıkma stratejilerinin öğrencilerin üniversite uyumlarının önemli yordayıcıları olduğunu bulmuştur. Ayrıca, araştırma sonuçları kızların psikolojik sağlık, iyimserlik ve sosyal yardım arama ve çaresizlik/kendini suçlayıcı başa çıkma stratejilerinin; erkeklerin ise psikolojik sağlık, problem çözme becerileri, sosyal yardım arama, kadercı/kendini suçlayıcı başa çıkma yollarının üniversiteye uyum düzeylerinin yordayıcıları olduğunu göstermiştir. Bu özetlenen araştırmaların sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde üniversiteye uyumda öğrencinin dayanıklılık, iyimserlik gibi kişilik özelliklerinin üniversiteye uyumu kolaylaştırdığı söylenebilir. Olumlu kişilik özellikleri arasında yer alan psikolojik dayanıklılık, Kobasa (1979; 1982) tarafından varoluşçu yaklaşımın temel kavramlarına dayandırılarak tanımlanmıştır. Kobasa'ya göre psikolojik dayanıklılık stresli yaşam olaylarıyla karşılaşıldığında bir direnç kaynağı olarak çalışan olumlu bir kişilik özelliğidir. Çünkü araştırmacıya göre psikolojik dayanıklılığı yüksek kişiler, işine düşkün, zorlukları bir tehdit olarak değil yeteneklerini sınavacakları bir fırsat olarak gören ve yaşamlarındaki olayların kendi kontrolleri dâhilinde geliştiğini hisseden kişilerdir.

Kosaka'ya göre (1996) psikolojik dayanıklılığı oluşturan bağlanma, denetim ve meydan okuma boyutları stresin olumsuz etkilerini en aza düşürmektedir. Psikolojik

dayanıklılığı yüksek kişiler sadece yapacakları davranışı seçmeyi değil, aynı zamanda yapacakları davranışın önemine de çok inanırlar. Psikolojik dayanıklılığı oluşturan bağlanmanın hem içsel (bireyin sahip olduğu aktivitelere başvurması) hem de dışsal (toplumda uygulaması) yönü vardır. Yaşamlarındaki olayların kendi kontrolleri dahilinde geliştiğini hissedenden kişiler kendi yaşamlarını kendileri tayin ederler, olumsuz dışsal güçleri etkisiz hale getirebilirler. Duygularının ve davranışlarının sorumluluklarını alırlar. Genellikle stres kaynaklarının kişisel seçimlerinin bir sonucu olduğuna inanırlar. Yaşamdaki durumları etkileyebileceklerine olan inançları, yüksek özsaygının temelini oluşturur. Özsaygı, olumsuz yaşam durumlarının iyileştirilebileceği ve sorunların üstesinden gelenebileceği şeklinde iyimser bakış açısına ve kendine güvene neden olur. Güven ise stres karşısında psikolojik olarak dayanıklı olmayı sağlar. Psikolojik dayanıklılığı yüksek bireyler zorluklara meydan okurlar. Durağan olmaktan çok değişmeye inandıklarından, stresli yaşam durumlarını güvenliği tehdit edici bir unsur olarak değil kişisel gelişim için gerekli olan bir fırsat olarak görürler. Yeni yaşantılara açık bireyler, stresi öğrenmeye yönelik gerekli bir basamak olarak kabul ederler. Kısacası gerek Kosaka'nın psikolojik dayanıklılık hakkındaki kuramsal görüşleri, gerekse ilgili araştırma sonuçları psikolojik dayanıklılık düzeyi yüksek bireylerin stres yaratan durumları uyum sağlayıcı bir süreç olarak değerlendirdiklerini ve etkili başa çıkma stratejileri kullanarak uyum sorunlarının yarattığı olumsuzluklara karşı ruh sağlıklarını koruduklarını düşündürmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı Gazi Üniversitesi (G.Ü.), Gazi Eğitim Fakültesi (G.E.F.) öğrencilerinin genel, sosyal ve akademik uyum düzeylerinin psikolojik dayanıklılık düzeylerine, cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, üniversiteye girmeden önceki yaşadıkları yere ve yaşanılan yere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin düşük, orta ve yüksek oluşuna göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?
2. Cinsiyete göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?

3. Üniversiteye girmeden önceki yaşamın çoğunun geçirildiği yere göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?
4. Yaşanılan ortama göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?
5. Sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Bu araştırmaya G.Ü.G.E.F.'nin rehberlik ve psikolojik danışmanlık anabilim dalındaki, fen bilgisi, sosyal bilgiler, Türkçe, İngilizce, matematik, resim, müzik ve sınıf öğretmenliği anabilim dallarındaki 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören araştırmaya katılmaya gönüllü, uygulama günü sınıfta bulunan 677(392 kız, 279 erkek, 6 cinsiyet belirtmeyen) öğrenci katılmıştır. Uygulanan ölçme araçlarına eksik cevapların verilmesi nedeniyle analize katılan öğrenci sayıları incelenen değişkenlere göre farklılaşmıştır.

Veri toplama Araçları

Bu araştırmada veriler Üniversiteye Uyum Ölçeği-ÜUÖ (Akbalık, 1997), Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği-III R-PDÖ-III R (Durak, 2002) ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak toplanmıştır.

Üniversiteye Uyum Ölçeği-ÜUÖ

Üniversiteye uyumu ölçmek amacıyla Akbalık (1997) tarafından geliştirilmiş özgün Türkçe bir ölçme aracıdır. ÜUÖ, 31 maddeden oluşan 4'lü likert tipi bir ölçek olup ölçekten alınan yüksek puan uyum düzeyinin yüksekliğini düşük puan ise uyum düzeyinin düşüklüğünü göstermektedir. Ölçeğin Sosyal Uyum Alt Ölçeği-SUÖ(26 madde) alınabilecek en yüksek puan 104 en düşük puan ise 26'dır ve Akademik Uyum Alt Ölçeği-AUÖ(5 madde) alınabilecek en yüksek puan 20 en düşük puan ise 5'tir. Ölçeğin tümünden alınan puanlar genel uyumu ölçmektedir. Ölçeğin tümünden alınabilecek en yüksek puan 124 en düşük puan ise 31'dir. Ölçekte maddelerin 20'si

uyumla ilgili olumsuz ifadeleri içerdiğinden ters yönden, 11'i ise olumlu ifadeleri içerdiğinden düzden puanlanmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için yapılan faktör analizinde sosyal uyum varyansın %26.9'unu, akademik uyum varyansın %8.8'ini, ÜÜÖ'nin tümü ise toplam varyansın %35.8'ini açıklamıştır. ÜÜÖ'nün tümüne, SUÖ'ne, AUÖ'ne ilişkin güvenilirliği için belirlenen Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .90, .82 ve .91 bulunmuştur.

Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği-III R(PDÖ-III R)

Orijinali Maddi ve Khoshaba (2001) tarafından geliştirilen psikolojik dayanıklılık ölçeği ve Durak(2002) tarafından Türk üniversite öğrencilerine uyarlanmıştır. PDÖ-III R, toplam 18 maddeli 4'lü likert tipi ve 0-3 arasında puanlanan bir ölçektir. Ölçeğin 3, 4, 6, 8, 10 ve 11. maddeleri ters yönde puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puanların yüksekliği psikolojik dayanıklılığın arttığını, ölçekten alınan puanların düşüklüğü ise psikolojik dayanıklılığın azaldığını göstermektedir. Ölçeğin geçerliği benzer ölçeklerle(Başa Çıkma Yolları Ölçeği, Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Durumları Envanteri ve Kısa Semptom Envanteri) ilişkileri incelenerek belirlenmiştir. PDÖ-III R'nin benzer ölçeklerle ilişkileri geçerliği için gerekli kanıtları sağlamıştır. PDÖ-III R'nin güvenilirliği için iç tutarlık katsayısı .68 olarak bulunmuştur. Güvenirliği için hesaplanan madde toplam korelasyon katsayılarının .23 ile .50 arasında değiştiği bulunmuştur. Bu araştırmada PDÖ-III R'nin iç tutarlık katsayısı n=611 öğrenci üzerinden .43 bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Öğrencilerin PDÖ-III R'den aldıkları toplam puanlar ortalamadan yarım standart sapma aşağısı ve yarım standart sapma yukarısı alınarak öğrenciler düşük, orta ve yüksek psikolojik dayanıklılığa sahip olanlar olarak üç gruba ayrılmıştır (en yüksek puan 41; en düşük puan 15; ortalama =25.85; standart sapma=3.54). ÜÜÖ'nin tümünden(genel), sosyal ve akademik uyum alt ölçeklerinden aldıkları puanların psikolojik dayanıklılığa ve demografik değişkenlere göre fark gösterip göstermediği tek yönlü çok değişkenli varyans analizi(MANOVA) yöntemiyle belirlenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmada cevap aranan problemlere ilişkin bulgulara sırasına göre yer verilmiştir.

1. Öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin düşük, orta ve yüksek oluşuna göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?

MANOVA sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin düşük, orta ve yüksek oluşuna göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir [Wilks' $\Lambda=0.961$, $F(4-1066)=5.307$, $p<0.001$]. Psikolojik dayanıklılığın düşük, orta ve yüksek oluşuna göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasındaki farkı ayrı ayrı değerlendiren ANOVA sonuçları Tablo-1'de verilmiştir.

Tablo-1. Psikolojik dayanıklılığın düşük, orta ve yüksek oluşuna göre genel, sosyal ve akademik uyum puanlarına uygulanan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Psikolojik dayanıklılık	n	X	S	sd	F	p
Genel uyum	Düşük	193	60.29	12.314			
	Orta	194	63.41	12.448	2-534	3.066	.047*
	Yüksek	150	61.37	12.956			
Sosyal uyum	Düşük	193	51.05	10.744			
	Orta	194	52.69	10.891	2-534	1.746	.175
	Yüksek	150	50.66	11.238			
Akademik uyum	Düşük	193	9.24	3.543	2-534	9.049	.000**
	Orta	194	10.72	4.083			
	Yüksek	150	10.71	3.933			

* $p<.05$; ** $p<.001$

Tablo 1'de görüldüğü gibi, psikolojik dayanıklılık düzeylerinin düşük, orta ve yüksek oluşuna göre genel uyum [$F(2-534)=3.066$, $p<0.05$] ve akademik uyum puanları anlamlı bir fark göstermiştir [$F(2-534)=9.049$, $p<0.001$]. Fakat öğrencilerin psikolojik

dayanıklılık düzeylerinin düşük, orta ve yüksek oluşuna göre sosyal uyum puanları [$F(2-534)=1.746, p>0.05$] anlamlı bir fark göstermemiştir.

Psikolojik dayanıklılığı düşük öğrencilerin genel uyum puan ortalamaları $X=60.29$, orta öğrencilerin ortalamaları $X=63.41$ ve yüksek öğrencilerin ortalamaları $X=61.37$ 'dir. Psikolojik dayanıklılığa göre genel uyum puanlarındaki farklılığın kaynağını saptamak için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre, orta ($3.12; p<.05$) psikolojik dayanıklılığa sahip öğrencilerin genel uyumlarının düşük dayanıklılığa sahip olanlardan anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Psikolojik dayanıklılığı düşük öğrencilerin akademik uyum puan ortalamaları $X=9.24$, orta öğrencilerin ortalamaları $X=10.72$ ve yüksek öğrencilerin ortalamaları $X=10.71$ 'dir. Psikolojik dayanıklılığa göre akademik uyum puanlarındaki farklılığın kaynağını saptamak için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre, yüksek ($1.47; p<.001$) ve orta ($1.48; p<.001$) psikolojik dayanıklılığa sahip öğrencilerin akademik uyumlarının düşük dayanıklılığa sahip olanlardan anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgular genel uyum puanının psikolojik dayanıklılık düzeyi orta olan, akademik uyum puanının ise psikolojik dayanıklılıkları orta ve yüksek olan öğrenciler lehine farklılaştığını göstermektedir.

2. Cinsiyete göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?

MANOVA sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir [$Wilks' \Lambda=0.974, F(2-534)= 7.145, p<0.05$]. Cinsiyete göre genel, sosyal ve akademik uyum puanlarının farklılığını ayrı ayrı değerlendiren ANOVA sonuçları Tablo-2'de verilmiştir.

Tablo-2. Cinsiyete göre genel, sosyal ve akademik uyum puanlarına uygulanan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Cinsiyet	N	X	S	sd	F	p
Genel uyum	Erkek	223	64.07	13.030	1-535	13.417	.000***
	Kız	314	60.07	12.041			
Sosyal uyum	Erkek	223	53.32	11.034	1-535	10.287	.001***
	Kız	314	50.27	10.747			
Akademik uyum	Erkek	223	10.74	4.141	1-535	7.704	.006*
	Kız	314	9.80	3.698			

*** p<.001; *P<.05

Tablo-2’de görüldüğü gibi, cinsiyete göre öğrencilerin genel uyum puanları erkekler lehine anlamlı bir fark göstermiştir [F(1-535)=13.417; p<0.001]. Benzer şekilde cinsiyete göre öğrencilerin sosyal uyum puanları [F(1-535)=10.287; p>0.001] ve akademik uyum puanları [F(1-535)=7.704; p<0.05] da erkekler lehine anlamlı bir fark göstermiştir.

3. Üniversiteye girmeden önceki yaşamın geçirildiği yere göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?

MANOVA sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin üniversiteye girmeden önceki yaşamın geçirildiği yere göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı bir fark vardır [Wilks’ Λ =0.961, F(4-1066)=5.387; p<0.001]. Üniversiteye girmeden önceki yaşamın geçirildiği yere göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanlarının farklılığını ayrı ayrı değerlendiren ANOVA sonuçları Tablo-3’te verilmiştir.

Tablo-3. Üniversiteye girmeden önceki yaşamın geçirildiği yere göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanlarına uygulanan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Üniversiteye girmeden önceki yaşamın geçirildiği yer	n	X	S	sd	F	P
Genel uyum	İlçe	175	65.01	12.397			
	Küçük şehir	157	60.36	11.500	4-1066	9.382	.000***
	Büyük şehir	205	59.89	12.962			
Sosyal uyum	İlçe	175	54.33	11.109			
	Küçük şehir	157	50.72	9.927	4-1066	9.159	.000***
	Büyük şehir	205	49.74	11.103			
Akademik uyum	İlçe	175	10.69	3.847	4-1066	2.989	.05*
	Küçük şehir	157	9.64	3.873			
	Büyük şehir	205	10.15	3.921			

*** p<.001; *p<.05

Tablo-3'te görüldüğü gibi, üniversiteye girmeden önce ilçede yaşayan öğrencilerin genel uyum puan ortalamaları (X=65,01), küçük şehirde yaşayanların ortalamaları (X=60,36) ve büyük şehirde yaşayanların ortalamaları (X=59,89) olup bu ortalamalar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur [F(4-1066)=09.382; p<0.001]. Benzer şekilde üniversiteye girmeden önce ilçede yaşayan öğrencilerin sosyal uyum puan ortalamaları (X=54,33), küçük şehirde yaşayanların ortalamaları (X=50,72) ve büyük şehirde yaşayanların ortalamaları (X=49,74) olup bu ortalamalar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur [F(4-1066)=02.989; p>0.001]. Üniversiteye girmeden önce ilçede yaşayan öğrencilerin akademik uyum puan ortalamaları (X=10,69), küçük şehirde yaşayanların ortalamaları (X=9,64) ve büyük şehirde yaşayanların ortalamaları (X=10,15) olup bu ortalamalar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur [F(4-1066)=09.159; p<0.05].

Üniversiteye girmeden önceki yaşamın geçirildiği yere göre genel, akademik ve sosyal uyum puanlarındaki farklılığın kaynağını saptamak için 3 ayrı Tukey testi yapılmıştır. Bu üç ayrı Tukey testi sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde üniversiteye girmeden önce ilçede yaşayanların genel, sosyal ve akademik uyum düzeylerinin küçük şehir (p<.05) ve büyük şehirde (p<.05) yaşayanlardan anlamlı olarak daha yüksek

olduğu bulunmuştur. Ancak büyük şehirde ve küçük şehirde yaşayanların ($p>.05$) genel, sosyal ve akademik uyumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

4. Yaşanılan ortama göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?

MANOVA sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin yaşanılan ortama göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı bir fark yoktur [Wilks' $\Lambda=0.996$, $F(4-1068)=.556$; $p>0.05$]. Yaşanılan ortama göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanlarının farklılığını ayrı ayrı değerlendiren ANOVA sonuçları Tablo-4'de verilmiştir.

Tablo-4. Yaşanılan ortama göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanlarına uygulanan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Yaşanılan yer	n	X	S	sd	F	p
Genel uyum	Ailenin yanında	155	60.52	13.376			
	Yurtta	200	62.33	11.472	2-535	1.050	.351
	Arkadaşlarıyla birlikte evde	183	62.16	13.091			
Sosyal uyum	Ailenin yanında	155	50.53	11.387			
	Yurtta	200	52.10	10.075	2-535	.323	.724
	Arkadaşlarıyla birlikte evde	183	51.84	11.506			
Akademik uyum	Ailenin yanında	155	9.99	4.045	2-535	.984	.374
	Yurtta	200	10.23	3.568			
	Arkadaşlarıyla birlikte evde	183	10.32	4.154			

Tablo-4'te görüldüğü gibi, yaşanılan ortama göre öğrencilerin genel uyum puanları anlamlı bir fark göstermemiştir [$F(2-535)=01.050$; $p>0.05$]. Benzer şekilde yaşanılan ortama göre öğrencilerin sosyal uyum puanları [$F(2-535)=.323$; $p>0.05$] ve akademik uyum puanları [$F(2-535)=.984$; $p>0.05$] da anlamlı bir fark göstermemiştir.

5. Sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı farklar var mıdır?

MANOVA sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyine göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları arasında anlamlı bir fark vardır [$\Lambda=0.957$, $F(6-1066)=3.952$; $p<0.001$]. Sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanlarının farklılığını ayrı ayrı değerlendiren ANOVA sonuçları Tablo-5'te verilmiştir.

Tablo-5. Sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum puanlarına uygulanan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Sınıf	N	X	S	sd	F	P
Genel uyum	1	290	61.43	12.625	3-534	1.879	.132
	2	116	60.21	12.515			
	3	98	63.56	11.866			
	4	34	64.53	14.179			
Sosyal uyum	1	290	51.81	10.965	3-534	1.245	.293
	2	116	49.96	10.589			
	3	98	52.11	10.484			
	4	34	53.29	13.199			
Akademik uyum	1	290	9.62	3.738	3-534	6.451	.000***
	2	116	10.25	3.822			
	3	98	11.45	4.197			
	4	34	11.24	3.854			

*** $p<0.001$

Tablo-5'de görüldüğü gibi, üçüncü sınıftan itibaren genel uyum puanları yükselmesine rağmen sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel uyum puanları anlamlı bir fark göstermemiştir [$F(3-534)=01.879$; $p>0.05$]. Benzer şekilde sınıf düzeyine göre öğrencilerin sosyal uyum puanları [$F(3-534)=01.245$; $p>0.05$] da anlamlı bir fark göstermemiştir. Ancak sınıf düzeyine göre öğrencilerin akademik uyum puanları [$F(3-534)=06.451$; $p<0.001$] anlamlı bir fark göstermiştir.

Sınıf düzeyine göre akademik uyum puanlarına uygulanan Tukey testi sonuçlarına göre 3. sınıftaki öğrencilerin akademik uyum puanlarının 1. sınıftakilerden anlamlı olarak

daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<.001$). Diğer sınıflarda 1. sınıftan ($X=9,62$) 2. sınıfa ($X=10,25$) 3. sınıftan ($X=11,45$) 4. sınıfa ($X=11,24$) doğru ortalamaların yükseldiği fakat ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Tartışma ve Yorum

Bu araştırmanın sonuçları, araştırma grubundaki G.E.F. öğrencilerinin genel uyumlarının psikolojik dayanıklılık düzeyi orta olanlar, akademik uyumlarının ise psikolojik dayanıklılıkları orta ve yüksek olan öğrenciler lehine anlamlı olarak farklılaştığını göstermiştir. Ancak öğrencilerin sosyal uyum puanları psikolojik dayanıklılıklarına göre anlamlı fark göstermemiştir. Bu bulgular özellikle psikolojik dayanıklılık, iyimserlik gibi olumlu kişilik özelliklerinin üniversiteye uyumu kolaylaştırdığını ortaya koyan önceki araştırmaların sonuçlarına (Fassig, 2004; Segerstrom, Taylor, Kemeny, ve Fahey, 1998; Yalın, 2007) benzemektedir. Bu bulgular aynı zamanda Kobasa'nın (1979; 1982) yüksek düzeyde psikolojik dayanıklılığın stresli yaşam olaylarıyla karşılaştığında bu olaylarla başa çıkmasını olumlu yönde etkilediğine ilişkin kuramsal görüşlerini desteklemektedir. Dolayısıyla bu bağlamda bu araştırmaya katılan öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarının üniversiteye akademik uyumlarını kolaylaştırdığı söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına göre erkek üniversite öğrencilerinin genel, sosyal ve akademik uyum düzeylerinin kızlarınkinden anlamlı olarak yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgular ilgili literatürde erkeklerin kız öğrencilerden üniversite uyum düzeylerinin daha yüksek olduğunu bulan önceki (Gökay ve Işık, 1974, Alfred-Liro ve Siegelman, 1998 ve Enochs ve Roland, 2006 ve O'Conner, 2001) araştırmaların sonuçlarını desteklemektedir. Kısaca bu araştırmada da görüldüğü gibi bu sonuçlar erkek öğrencilerin kızlara göre genel olarak üniversite ortamına daha kolay uyum sağladıkları söylenebilir. Erkeklerin uyum düzeyinin kızlardan daha yüksek olması özellikle bizim kültürümüzde erkek ve kız çocuk yetiştirmeye ilişkin ebeveyn tutum ve davranışlarının farklı olmasından kaynaklanabilir. Çünkü toplumumuzda erkeklerden daha girişimci, özgür, ebeveynlerinden bağımsız davranışları, kendi kararlarını kendilerinin vermeleri beklenirken, kızlardan daha pasif, ebeveynlerine bağımlı karar vermelerinin beklendiği

gözlenmektedir. Dolayısıyla Gazi Üniversitesi Sağlık Kültür Spor Dairesi Başkanlığı tarafından sunulacak psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde psikolojik danışmanların üniversitedeki kız öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyum düzeylerini artırmaya yönelik grup rehberliği, grupla psikolojik danışma ve sosyal beceri eğitimi gibi çalışmalara yer vermeleri önerilebilir.

Bu araştırmanın sonuçları, üniversiteye girmeden önceki yaşamın ilçede geçirenlerin genel, sosyal ve akademik uyumlarının küçük veya büyükşehirde geçirenlere göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Benzer şekilde küçük şehirde yaşayanların büyük şehirde yaşayanlara göre yine genel ve sosyal uyum düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu bulgular büyük kentlerde yaşayan ve sosyal-kültürel ya da spor etkinliklerine katılan gençlerin kişisel ve sosyal düzeylerinin daha yüksek olduğunu ortaya koyan önceki araştırmaların (Kızıltan, 1984) bulgularını desteklemektedir. Bu bulgular Kurç'un (1990) araştırmasının sonuçlarını ise kısmen desteklemektedir.

Bu sonuçlar büyük şehir, küçük şehir ve ilçede yaşamının bireye sunduğu sosyal olanakların farklı olmasından kaynaklanabilir bir başka ifadeyle büyük şehirde yaşayan birey ilçe ve küçük şehirde yaşayanlara göre geçmişte daha fazla sosyal olanaklardan yararlanma deneyimi geçirmiştir. Bunun sonucu olarak üniversiteye girmeden önce büyük şehirde yaşayan öğrenciler doğal olarak üniversitedeki sosyal ortamın eğitim ve öğretimin onlara önceki yaşantılarından daha zengin ve farklı yaşantılar sunacağı beklentisi içinde olabilirler. Bu bireylere hâlihazırda okudukları üniversite sosyal ortamının bu beklentilerini karşılamamış olmasından kaynaklanabileceği söylenebilir. Üniversiteye girmeden önce küçük şehir ve ilçede yaşayan öğrenciler ise büyük şehirde yaşayan öğrencilere göre daha az sosyal olanakların olduğu ortamdaki geldikleri için üniversitenin onlara sunduğu sosyal olanaklar beklentilerini karşılamış ya da onları tatmin etmiş olabilir. Bunların yanı sıra, daha önceki yaşamını ilçede geçiren öğrencilerin üniversiteye uyum düzeylerinin diğerlerinden daha yüksek olması iki açıdan yorumlanabilir. Birincisi ilçeden gelen öğrenciler için üniversitenin sunduğu fiziksel ve sosyal olanakların onların beklentilerine ve önceki yaşamlarını geçirdikleri ortamlara benzerlik taşıması olabilir. İkincisi Gazi Eğitim Fakültesini seçen öğrencilerin

birbirlerine çok benzeşik olmalarıdır. Bu durum onların geldikleri illere bakıldığında da görülmektedir. Gazi eğitim fakültesine gelen öğrencilerin Ankara'ya sınırı olan ya da yakınındaki illerden geldikleri dikkati çekmektedir. 2009 yılı ÖSYS ile Gazi Eğitim Fakültesini kazanan öğrencilerin geldikleri illere ilişkin istatistikî dağılımlar da bu sonuçları desteklemektedir (<http://ogrenci.gazi.edu.tr/osys2009/>).

Bu araştırmada üniversite öğrenimi sırasında ailelerinin yanında, yurttan ve arkadaşlarıyla birlikte kalan öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyumlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı bulunmuştur. Bu bulgular öğrencinin üniversiteye uyumunda üniversite ortamı dışındaki yaşamını geçirdiği yerin aile ya da yurt ya da arkadaşlarıyla paylaştığı bir ev olmasının etkili olmadığına işaret etmektedir. Bu bulgular Mc Williams ve Gerber'in (1978) araştırmasının sonuçlarını desteklerken, üniversiteye uyumun yaşanılan yere göre farklılaştığını bulan Gökay ve Işık'ın (1974) araştırmasının sonuçlarını desteklememektedir. Bu bulgular aynı zamanda Kulaksızoğlu (1989) ve Gülerce'nin (1989) yurttan yaşayan üniversite öğrencilerinin ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte yaşayanlara göre daha fazla uyum sorunu yaşadıklarını bulan araştırma sonuçlarını da desteklememektedir.

Araştırma sonuçlarına göre sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel ve sosyal uyumlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı, ancak üçüncü sınıftaki öğrencilerin akademik uyumlarının birinci sınıftakilerden anlamlı olarak yüksek olduğu bulunmuştur. Akademik uyuma ilişkin bu bulgular önceki araştırmaların (Baker, Mc Neil ve Sirky, 1985; Bryant ve Trower, 1974) bulgularını desteklemektedir. Bu bulgu sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin akademik uyumu güçleştiren problemlerle (verimli ders çalışmayı bilmeme, öğretim üyeleriyle ve arkadaşlarıyla sağlıklı iletişim kuramama, üniversitedeki öğretim sisteminden yeterince haberdar olmama gibi) başa çıkmaya yönelik bilgi ve becerilerini daha fazla artırdıklarını düşündürmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, araştırma grubundaki G.E.F. öğrencilerinin genel uyumlarının psikolojik dayanıklılık düzeyi orta olanlar, akademik

uyumlarının ise psikolojik dayanıklılıkları orta ve yüksek olan öğrenciler lehine anlamlı olarak farklılaştığı, fakat sosyal uyumlarının psikolojik dayanıklılık düzeylerine göre anlamlı farklılaşmadığı belirlenmiştir. Cinsiyete göre genel, sosyal ve akademik uyum puanları erkekler lehine anlamlı farklılık göstermiştir. Üniversiteye girmeden önce *ilçede* yaşayanların genel ve sosyal uyum düzeylerinin *küçük şehir* ve *büyük şehirde* yaşayanlardan anlamlı olarak daha yüksek olduğu, *büyük şehirde* ve *küçük şehirde* yaşayanların genel ve sosyal uyumları arasında anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Üniversiteye girmeden önce *ilçede* yaşayanların akademik uyum düzeylerinin *küçük şehirde* yaşayanlarınkinden anlamlı olarak daha yüksek olduğu, *büyük şehirde* ve *küçük şehirde* yaşayanlar ile *büyük şehir* ve *ilçede* yaşayanların akademik uyumları arasında anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Üniversite yaşamı sırasında yaşanan ortama göre öğrencilerin genel, sosyal ve akademik uyumlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı bulunmuştur. Sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel ve sosyal uyumlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı ancak akademik uyumlarının 1. ve 3 sınıflar arasında 3. sınıflar lehine anlamlı olarak farklılaştığı diğer sınıflarda ise farklılaşmadığı bulunmuştur.

Araştırmada ortaya çıkan bulgulara dayanarak gelecek araştırmalara ve üniversitelerde öğrencilere psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik şu öneriler sunulabilir:

1. Bu araştırma Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nin rehberlik ve psikolojik danışmanlık, fen bilgisi, sosyal bilgiler, Türkçe, sınıf öğretmenliği, İngilizce, matematik, resim ve müzik öğretmenliği bölümlerinde 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören araştırmaya katılan gönüllü öğrenciler üzerinden yapılmıştır. Dolayısıyla araştırmaya katılan öğrenciler Gazi Eğitim Fakültesi örneklemini tam olarak temsil etmemektedir. Bu durum bu araştırmanın önemli bir sınırlılığıdır. Gelecek araştırmaların örneklem seçiminde Gazi Eğitim Fakültesi öğrencilerini temsil edecek örnekleme yöntemleri(küme örnekleme vb.) ile yapılması önerilmektedir. Ayrıca benzeri amaçla yapılacak gelecek araştırmaların Gazi Üniversitesindeki tüm öğrencileri kapsayacak örneklem üzerinde yapılması önerilebilir.

2. Bu araştırmanın uyum düzeyini ve psikolojik dayanıklılığı ölçmede kullanılan ölçme araçlarından kaynaklanan bir sınırlılığı vardır. Özellikle ÜÜÖ'nin akademik uyumu

ölçen alt ölçeği bu değişkenin tüm özelliklerini ölçmekten ziyade etkin ders çalışma alışkanlıklarını ölçmeye yönelik davranışları ölçmektedir. Ölçeğin bu özelliğinin bu araştırmada hem akademik hem de genel uyumu ölçmede yetersiz olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra PDÖ-III R'nin bu araştırmada belirlenen güvenilirlik iç tutarlılık katsayısının (.43; n=611) düşük ve .68 (Durak, 2002) sınırdaki olduğu dikkati çekmiştir. Ölçeğin güvenilirliğine dolayısıyla geçerliğine yansıtacak bu zayıf psikometrik özelliğinin bu araştırmada ölçülmek istenen psikolojik dayanıklılık değişkeninin ölçümüne yansıdığı düşünülmektedir. Bu durum gelecek araştırmalarda psikolojik dayanıklılığın psikometrik özellikleri daha güçlü ölçme araçları ile ölçülmesinin önemli ve gerekli olduğunu düşündürmektedir.

3. Cinsiyete göre genel, sosyal ve akademik uyum düzeylerinin erkekler lehine anlamlı olarak farklılaşması; üniversiteye uyumu geliştirmeye yönelik PDR hizmetlerini planlarken (örneğin grup rehberliği ve eğitim programlarını geliştirirken) kız öğrencilere yönelik uyumu güçlendirici etkinliklere daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

4. Bu araştırmada 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin genel uyum düzeylerinin benzer olduğu ancak üçüncü sınıftan itibaren genel uyum düzeyinin yükseldiği dikkati çekmektedir. Bu bulguya dayanarak özellikle üniversiteye yeni başlayan gençlere Sağlık Kültür Spor Dairesi Başkanlığı tarafından sunulacak psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri kapsamında üniversitelerin fiziksel, sosyo-kültürel ve eğitsel olanaklarını tanıttıkları planlı programlı oryantasyon hizmetlerine yer verilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

Akbalık, G. F. (1997). Bilgilendirme ve grupla psikolojik danışmanın üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyumları üzerine etkisi. Yayınlanmamış Mastır Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Alfred-Liro, C., ve Sigelman, C. K. (1998). Sex differences in self-concept and symptoms of depression during the transition to college. *Journal of Youth and Adolescence*, 27, 219-244.

- Aluede, O., Imhonde, H., ve Eguavo, A. (2006). Academic, career and personal needs of Nigerian university students. *Journal of Instructional Psychology*, 33 (1) 50-57.
- Baker, R.W., McNeil Q.U. ve Sirky, B., (1985). Expectation and reality in freshman adjustment to college. *Journal of Counseling Psychology*, 32 (1), 94-103.
- Bryant, B. ve Trower, P. E. (1974). Social difficulty in a student sample. *British journal of Educational Psychology*, 44, 13-21.
- Ceyhan, A.A. (2006). An investigation of adjustment levels of Turkish university students with respect to perceived communication skill levels. *Social Behavior and Personality*, 34 (4),367-379.
- Chen, C.P. (1999). Transition to higher education: Major aspects and counseling guidelines. *Guidance counseling*, 14 (3), 31-37.
- Çoruh, M. (1989). Üniversite Gençliğinin Uyum Sorunları. Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu, Bilkent Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Araştırma Merkezi, Ankara.
- Durak, M. (2002). The role of hardiness in predicting psychological symptomatology of students experienced earthquake. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. ODTÜ, Ankara.
- Enochs, W. K., ve Roland, C. B. (2006). Social adjustment of college freshmen: The importance of gender and living environment. *College Student Journal*, 40(1), 63-73.
- Fassig, E.R. (2004). Attachment and resilience as predictors of adjustment to college in college freshmen. *The Sciences and Engineering*, 64(7), 35-20.
- Gerdes, H., ve Mallinckrodt, B. (1994). Emotional, social and academic adjustment of college students: A longitudinal study of retention. *Journal of Counseling and Development*, 72, 281-286.

- Gökay, F. ve Işık, I. (1974). Anadolu'dan Gelen Öğrencilerle, İstanbul'daki Öğrenciler Arasında Çevreye Uyum Güçlüğü'nün Doğurduğu Nevrotik Belirtiler. X. Milli Psikiyatri Nörolojik Bil. Kongresi Çalışmaları. Hacettepe Üniversitesi, 107-115.
- Gülerce, A. (1989). Üniversite öğrencilerinin önemseme ve yaşama derecelerine göre psikolojik sorunları ve üniversite psikolojik danışma merkezlerine genel bakışları ve ilişkileri. Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları, Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Halamandaris, K.F. ve Power, K.G. (1997). Individual differences, dysfunctional attitudes, and social support: A study of psychosocial adjustment to university life of home students. *Personality and Individual Differences*, 22, 93-104.
- Karagüven, M. H. (2000). Üniversite Öğrencilerinin Sorunlarını İncelemeye Yönelik bir Araştırma. VI. Ulusal PDR Kongresi, Ankara: Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Yayınları. No.8, 94.
- Karahan, T. F., Sardoğan, M. E., Özkamalı, E. ve Dicle, A. N. (2005). Üniversite 1. sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin sosyo-kültürel etkinlikler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(30), 63-72.
- Kızıltan, G. (1984). Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Etmenler. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kobasa, S. C. (1979). Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37 (1), 1-110.
- Kobasa, S. (1982): The hardy personality: toward a social psychology of stress and health. In G.S., Sanders ve J. Suls (Eds), *Social Psychology of Health and Illness* (p. 3-32). Hillsdale NJ: Erlbaum.
- Kosaka, M. (1996). Relationship between hardiness and psychological stress response. *Journal of Performance Studies*, 3, 35-40.
- Kulaksızoğlu, A. (1989). Üniversite öğrencilerinin öğrenci kişilik hizmetlerine ilişkin sorunları ve önerileri. Yüksek Öğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı. Ankara Üniversitesi Yayınları, 161, 7-11.

- Kurç, G. (1990). Kişisel, sosyo-ekonomik ve kültürel bazı değişkenlerin gençlerin uyum alanları ve uyum yöntemlerine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 14(76), 3-9.
- Maddi, S. R., ve Khoshaba, D. M. (2001). *Personal Views Survey* (3rd ed. rev.), The Hardiness Institute, Newport Beach, CA.
- McWilliams, A.S. ve Gerber, K. E. (1978). A mental health epidemiology survey of a university population. *Journal of College Student Personnel*, 19(2), 128-131.
- O'Conner, E. M. (2001). Student mental health: Secondary education no more. *Monitor on Psychology*, 32, (8), 44-47.
- Özbay, G. (1997). Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanlarını Belirlemeye Yönelik bir Ölçek Geliştirme: Geçerlik ve Güvenirlik çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Schweitzer, R. D. (1996). Problems and awareness of support services among students at an urban Australian University, *Journal of American College Health*, 45 (2), 73-78
- Seegerstrom, S. C., Taylor, S. E., Kemeny, M. E., ve Fahey, J. L. (1998). Optimism is associated with mood, coping, and immune change in response to stress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1646-1655.
- Woo, T., ve Bilynsky, J. (1994). *Involvement in extracurricular activities and adjustments to college*. San Francisco: Jossey-Bass. Eric.Ed.378474.
- Yalım, D. (2007). First year college adjustment: The role of coping, ego-resiliency, optimism and gender. Middle East Technical University, Unpublished master thesis, The Graduate School of Social Sciences.
- Yazıcı, E. (2003). *Türk Üniversite Gençliği Araştırması: Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili*. G. Ü. İletişim Fakültesi Basımevi, Ankara.
- <http://ogrenci.gazi.edu.tr/osys2009/> (Erişim tarihi:10.11.2009)